

Mötesbok: OK Kommunstyrelsens utskott för strategi och utveckling (2017-01-10)

OK Kommunstyrelsens utskott för strategi och utveckling

Datum: 2017-01-10

Plats: Kommunsalen

Kommentar:

Dagordning

Öppnande

Beslutsärenden

1 Ansökan om integrationsbidrag Somalisk kulturförening (Hilda Aspman 16.30-16.45)	4
2 Avtal för finansiering av allmän och särskild kollektivtrafik	8
3 Svar på remiss om snabbare omval och förstärkt skydd för valhemligheten	44
4 Tillägg till ersättningsbestämmelser för förtroendevalda	245

Informationsärenden

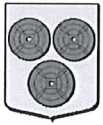
Styrgrupp översiktsplan (Tommy Ek, 13.00-15.00)	259
Personalfrågor (Christina Danielsson, 15.00-15.30)	527
Styrgrupp ombyggnation av Lillåhem och gamla biblioteket (Roland Fällby, 15.30-16.10)	528
Mätningen Löpande Insikt (Joakim Larsson, 16.15-16.25)	529
Information om verksamheterna och chefsrekryteringar (Ann-Therese Albertsson)	530
Svar på skrivelse med synpunkter på skolmaten	531

Delgivningar

Kallelse 2017-01-10	536
Nyhetsbrev Småkom november och december 2016	538
Information december 2016, Inlandskommunerna ekonomiska förening	545
Information från Föreningen Sveriges vattenkraftskommuner och regioner	546
Styrelseprotokoll Dalabanans intressenter 2016-12-02	548
Protokoll språktolknämnden 2016-11-24	624
Protokoll Region Dalarnas direktions hösten 2016 samt sammanträdesplan 2017	641
Protokoll gemensamma nämnden för social myndighetsutövning, 2016-12-16	1170
Protokoll Hjälpmedelsnämnden 2016-12-08	1179
SKL cirkulär 16:55 om krav på förnyelse av vissa inskrivningar i fastighetsregistret	1188
SKL cirkulär 16:56 om överenskommelse om lön och anställningsvillkor för räddningstjänstpersonal i beredskap med Svenska Kommunalarbetsförbundet, Vision samt Brandmännens Riksförbund	1191
SKL cirkulär 16:62 om vårdprisindex	1242
SKL cirkulär 16:63 om omsorgsprisindex (OPI)	1251
SKL cirkulär 16:64 om redovisningsfrågor 2016 och 2017	1263
SKL cirkulär 16:66 om skydd för s k visselblåsare	1273
SKL cirkulär 16:67 om turordning vid arbetsbrist och tidig lokal omställning	1280
SKL cirkulär 16:68 om ändring i diskrimineringslagen – aktiva åtgärder nya bestämmelser från den 1 januari 2017	1294

<u>SKL cirkulär 16:69 om huvudöverenskommelse om lön och allmänna anställningsvillkor m.m. - HÖK 16 - med OFRs</u>	
<u>förbundsområde Hälsa- och sjukvård.....</u>	<u>1307</u>
<u>SKL cirkulär 16:70 om hyreshöjning fr.o.m. den 1 januari 2017 för lokaler med avtal knutna till konsumentprisindex, KPI.....</u>	<u>1352</u>
<u>SKL cirkulär 16:71 om underlag för renhållningsordningens föreskrifter för avfallshantering.....</u>	<u>1357</u>

Kommunledningskontoret
Ann-Sofie Sund

Kommunstyrelsen

Tjänsteutlåtande ansökan Somalisk Kulturförening

Sammanfattning av ärendet

Somalisk Kulturförening (SKF) söker bidrag för att bekosta hyran till en umgängeslokal, samt att köpa inventarier till denna.

Beslutsunderlag

SKF har idag en lokal som används som moské. När antalet muslimer i Orsa har ökat, så har lokalen blivit trångbodd. Man har sett behovet att ha en till möteslokal som är öppen för alla, oavsett religion, ålder och kön. Den skulle verka som en träffpunkt och ha verksamheter som språkcafé, kulturella evenemang, hobbyverksamhet, föreläsningar mot tex radikaliserings, läxhjälp mm.

Föreningen har hittat en lämplig lokal, med en årshyra på 21 000 kr. Utöver det söker de 10 000 till uppstart och inköp av möbler.

De har som mål att sedan kunna uppbära hyran själva via medlemsavgifter.

Förslag till beslut

Behovet av naturliga mötesplatser i Orsa finns. Många vuxna som har lämnat barnen på Ungdomens Hus, har uttryckt en önskan om att ha en motsvarande verksamhet för vuxna. Om SKF lyckas med målet att få människor med olika etnicitet att mötas, så hade det varit en viktig insats för integrationen.

När det kommer till inventarier, så står det i policyn att det ej går att söka bidrag för inventarier.

Jag föreslår att vi beviljar ansökan från Somalisk Kulturförening i Orsa avseende hyran på 21 000 kr. Samt avslår ansökan för inventarier på 10 000 kr.

Sändlista

Celia Yoshida-Ahlin

Förvaltningschef för verksamhetsområde Samhälle

Somaliska kulturföreningen i Orsa.

Ansökan om integrationsfrämjande medel.

Somaliska kulturföreningen (SKF) har funnits mer än 6 år i Orsa och har sin lokal på Barkgatan 3. Lokalen är en knutpunkt för många olika nationaliteter, främst troende muslimer här i Orsa men också grannkommunerna, Mora och Älvdalen.

Föreningen har ansvaret för en lokal som används som moské och ordnar aktiviteter såsom Eid- arrangemanget två gånger/år, och antalet gäster kan då vara mer än 250 personer.

Lokalen användes från början av fastboende i Orsa och närområdet men har genom anläggningar för asylboende och HVB-hem i dessa kommuner resulterat i en mer påtaglig trångboddhet.

Mot bakgrund av ovanstående har behovet också ökat av fler aktiviteter och det finns inte utrymme för det i samma lokal, och därför vill vi ha ytterligare en lokal främst för aktiviteter för äldre människor, vuxna och unga vuxna både män och kvinnor. Dessa aktiviteter har inget att göra med religion, alla som vill är välkomna oavsett tro eller övertygelse. Det är en del som inte behärskar svenska och på grund av det hamnade utanför och saknar socialt umgänge med andra. Det är inget alternativ att folk sitter hemma, speciellt under kalla tider och inte har någon i sin ålder att umgås med. En gemensam lokal har en stor betydelse, inte bara för män men också beslöjade kvinnor som länge har efterfrågat en lokal där de kan ha sina egna aktiviteter. För den äldre generationen passar kunskaper genom berättelser och de vill gärna dela med sig den till yngre generationen och på så vis vill vi att de känner sig själva värdefulla och delaktiga.

Vi planerar att ha olika aktiviteter t.ex.

- Öppet kaffe/språk café
- Olika kulturella evenemang från olika delar av världen
- Symaskiner och annan hobby verksamhet
- Föreläsningar (radikalisering, integration, att leva i ett nytt land, berättelser, m.m.)
- Vinter- och sommaraktiviteter
- Läxhjälp
- Studiebesök

Vi får ibland besök av allmänheten som är nyfikna på moskén. T.ex. de senaste tre åren har vi haft regelbundna besök av niorna på Orsaskolan, varje klass kommer för sig och träffar en som föreläser i moskén och eleverna har möjlighet att ställa frågor. De får bl.a. se praktiska saker, typ hur man ber, ser och hör en böneutropare m.m. Genom de här träffarna har vi fått mycket bra frågor, misstolkningar om Islam, invandrare m.m. och vi har kunnat svara dem.

Vi tycker att det är så bra när eleverna kommer till SKF. Tack vare lokalen/moskén här i Orsa har Orsaskolans elever fått möjligheten att slippa åka till så långt som till Borlänge, om inte längre för att se hur en moské ser ut.

En extra lokal behövdes redan förra året och vi försökte lösa det men det gick inte. Idag finns det en ledig lokal som Orsabostäder har och de vill hyra ut den till SKF, men föreningen saknar förmåga att betala hyran för två lokaler samtidigt och söker därför hjälp från Orsa kommun, alltså en årskostnad på 21000kr och månadskostnaden är 1750 kr. Det behövs också möbler och underhållning för uppstart för denna lokal cirka 10000kr. Totalt 31000kr.

Målet är att föreningen ska kunna betala hyran även för den här nya lokalen i framtiden genom att ordna aktiviteter och medlemsavgifter, precis som vi har gjort för den befintliga lokalen som vi har idag. Målgruppen är INTE enbart en folkgrupp, alla äldre människor, vuxna och unga vuxna både män och kvinnor är välkomna.

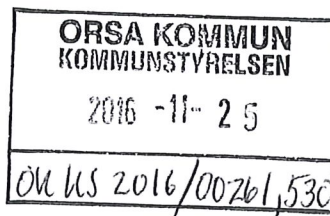
FÖRSLAG TILL BESLUT

Sida
1(4)

Handläggare
Håkan Jansson
023-77 70 13
hakan.jansson@regiondalarna.se

Datum
2016-11-24

Darienummer
RD 2016/147

Avtal för finansiering av kollektivtrafiken

Förslag till beslut i kommunernas och landstingets fullmäktige

Region Dalarnas direktion beslutade 2016-11-23 att godkänna Avtal för finansiering av den allmänna kollektivtrafiken och Avtal om den särskilda kollektivtrafiken, samt att

- Rekommendera kommunerna och landstinget att genom fullmäktige-beslut godkänna avtalen.

Med detta brev görs denna rekommendation till er. För att avtalen ska gälla och vara giltiga finns två förutsättningar:

- Båda avtalen ska godkännas.
- Alla 15 kommunfullmäktige och Landstingets fullmäktige ska besluta att godkänna avtalen.

Bakgrund

Kollektivtrafiken har sedan 1 juli 2014 finansierats via en 50-50-fördelning av kostnaderna för trafiken. Den lösningen har skapat förvirring och missnöje och svårigheter att förutse vad kostnaderna kommer att bli. Diskussionerna i kommunerna och i landstinget tillsammans med ledningen för AB Dalatrafik har varit besvärliga stundtals. Kollektivtrafikberedningen, arbetsutskottet och direktionen har haft flera förslag till avtal att ta ställning till men lösningar har hindrat en definitiv lösning. Principerna i den kostnadsfördelningsmodell som funnits har hindrat effektiviseringsåtgärder i trafiken p.g.a. svårbegripliga övervältringseffekter av kostnaderna. Det har också varit omöjligt att med trovärdighet inleda samarbeten med trafiksystem i andra län.

Under sommaren och hösten 2016 har en insikt spridits att Dalarna för sin egen skull och för den kommande regionbildningen behöver få en tydligare och begripligare struktur på finansieringen. Att sluta en överenskommelse om finansieringen av kollektivtrafiken är också en generalrepetition inför skatteväxlingsförhandlingen under kommande vinter.

Ärendets beredning

Kollektivtrafikerådets möten den 29 juni och 2 september samt ett diskussionsmöte med direktionens ledamöter den 21 september har, liksom kollektivtrafikerådets senaste möte 4 oktober, givit vägledning till hur finansieringens fördelning borde kunna lösas. Arbetsutskottet den 12 oktober diskuterade

förslag till avtal och konsekvenser för kostnaderna samt beslutade att ett informationsmöte skulle arrangeras för parterna och att presidiets ledamöter efter detta skulle fastställa avtalens innehåll. Ett informations- och frågemöte hölls den 18 oktober med representanter från kommunerna. Landstinget avgav skriftliga synpunkter. Avtalsförslag presenterades för direktionen den 26 oktober, men återremitterades till arbetsutskottet. Under hela processen har en mängd kontakter tagits mellan alla parter i syfte att klara ut missförstånd.

Beredningstiden fram till den extra direktionen 23 november har använts för att få synpunkter från trafikhandläggare i kommunerna och landstinget samt politiska kommunbesök. Ett särskilt informationsmöte anordnades den 18 november för de kommuner som drabbades av större kostnadsökningar enligt det tidigare förslaget. Samma dag 18 november hade kollektivtrafikrådet sammanträde för att göra en slutlig utformning av avtalen som kom att utgöra förslag till beslut vilket fattades av Region Dalarnas extra direktionsmöte 2016-11-23.

Med detta så är det min och Region Dalarnas förhoppning att ert fullmäktige väljer att följa vår rekommendation. Om det är så att ni i er egen beredningsprocess vill ha stöd från oss så kontakta då oss via hakan.jansson@regiondalarna.se.

REGION DALARNA

Leif Nilsson
Ordf.

/Tiina Ohlsson

Bilagor

- Avtal om finansiering av den allmänna kollektivtrafiken
- Avtal om finansiering av den särskilda kollektivtrafiken
- Kostnadsuträkningar
- Region Dalarnas direktionsbeslut, protokoll
- PM om skatteutjämningsystemet

2016-11-23

Förslag till
Avtal om finansiering av **Allmän kollektivtrafik**
i Dalarnas län

Parter

Parterna i detta avtal är kommunerna Avesta, Borlänge, Falun, Gagnefs, Hedemora, Leksands, Ludvika, Malung-Sälen, Mora, Orsa, Rättviks, Smedjebackens, Sätters, Vansbro och Älvdalens kommuner, nedan benämnt kommunerna och Landstinget Dalarna.

Region Dalarnas, (nedan benämnt kollektivtrafikmyndigheten), roll är som kollektivtrafikmyndighet och upprättare, administratör och samordnare av avtalet. AB Dalatrafiks och Tåg i Bergslagens AB roll är som utförare av trafiken och mottagare av finansieringen.

Bakgrund

Kommunerna och landstinget har enligt lag 2010:1065 finansieringsansvar för den allmänna kollektivtrafiken (2 kap. 1§). Mot bakgrund här av har avtalet om finansiering av den allmänna kollektivtrafiken arbetats fram.

Produktområde -Allmän kollektivtrafik

I lagen om kollektivtrafik kallas all trafik inom länet för regional kollektivtrafik. Det begreppet används även i detta avtal. I den praktiska trafikplaneringen såväl som i marknadsföring och redovisning, bokföring kan olika begrepp och benämningar förekomma. Men i fördelningen av kostnaderna är det ovidkommande. I enlighet med detta avtal så är det den totala kostnaden för allmän kollektivtrafik på väg och järnväg som fördelas förutsatt att den utgår från Det regionala trafikförsörjningsprogrammet och Trafikplanen.

Allmän kollektivtrafik -det här ingår

Detta avtal ska reglera kostnaden för allmän kollektiv trafik så som:

- Stråktrafik inkl. tågtrafik¹,
- mellankommunal trafik,
- landsbygdstrafik,
- lokaltrafik,
- flextrafik,
- öppen och stängd skolskjuttrafik² inkl. skolbuss och taxiresa beställd genom BC Dalarna,

Avtalet reglerar även kostnader för:

- AB Dalatrafiks organisation,
- Infrastruktur.

Principerna för fördelning av kostnaden

Kostnaderna fördelas enligt följande: 41% på Landstinget Dalarna och 59% på kommunkollektivet. Kostnaderna beräknas därefter så att ett belopp per

¹ Tågtrafik bedriven av Tåg i Bergslagen AB

² Stängd skolskjuttrafik ingår i allmänhet inte i begreppet allmän kollektivtrafik. I avtalet finns det med för att underlätta kommande integrering in i den öppna skolskjuttrafiken och allmän kollektivtrafik

invånare bestäms för kommunerna. Därefter fördelas effekterna av det kommunala skatteutjämningsystemet.

Beräkningen görs på invånarantalet per 2015-11-01.

Avtalet gäller under år 2017 med möjlighet till förlängning t.o.m. 2018 och följs av en skatteväxling senast år 2019.

Övergångsregel för fördelning av kostnaden

För kommunerna ska gälla en övergångsregel om 33% i kombination med effekter från skatteutjämningsystemet. Kommuner som får en ökad kostnad enligt detta avtal får alltså en reduktion om 67% på sin resp. kostnadsökning. Detta fördelas på och betalas av kommuner som får en lägre kostnad. Övergångsregeln gäller endast för 2017.

Den ekonomiska fördelningen framgår av bilaga.

Tillköp av trafik

Kommun och landsting får efter medgivande av direktionen (kollektivtrafikmyndigheten) göra s.k. tillköp av trafik men ska då själv betala kostnaden för den tillkommande trafiken och ev. andra kostnader som följer av tillköpet. Parterna är dock överens om att tillköp endast bör förekomma i mycket begränsad omfattning och under en begränsad tid. Tillköp ska vara förenliga med mål för kollektivtrafikens utveckling enligt Trafikförsörjningsprogrammet och får inte påverka kollektivtrafiksystemet negativt.

Hastigt uppdykande händelser, t.ex. flyktingmottagande, väderfenomen, ekonomisk kris etc, som påkallar behov av ytterligare trafik ska hanteras av det gemensamma systemet för trafik och ekonomi och inte automatiskt leda till tillköp. Bedömningar i dessa och liknande situationer görs av Region Dalarnas Kollektivtrafikråd.

Kollektivtrafikmyndighetens ansvar

1. Inom kollektivtrafikmyndigheten beslutar direktionen i Region Dalarna varje år om budget för kollektivtrafiken och godkänner avtal med landstinget och kommunerna om finansieringen av länets kollektivtrafik. Rådet för kollektivtrafikfrågor inom Region Dalarna bereder nyssnämnda ärenden för kollektivtrafiken för nästkommande verksamhetsår enligt detta avtal.
2. Som underlag för kollektivtrafikmyndighetens beslut om varje kommuns och landstingets preliminära bidrag skall kollektivtrafikmyndigheten med hjälp av Bolaget redovisa kostnader, intäkter och bidrag för trafik uppdelat i enlighet med principerna för detta avtal.
3. Om det under verksamhetsåret tillkommer nya omständigheter, som medför att det beräknade utfallet kommer att avvika i väsentlig mån från kollektivtrafikmyndighetens beslut om Trafikplan skall kollektivtrafikmyndigheten omgående kalla till extra sammanträde.
4. Kollektivtrafikmyndigheten skall på kommunerna och landstingets härmed lämnade uppdrag beräkna bidrag efter de regler som finns i detta avtal och

fakturera kommunerna och landstinget i enlighet med de beslut som kollektivtrafikmyndigheten fattar.

5. Kollektivtrafikmyndigheten skall informera kommunerna och landstinget om alla förhållanden av betydelse för beslut om kommunerna och landstingets bidrag. Denna information skall redovisas i Trafikplanen.
6. Parterna är överens om att Kollektivtrafikmyndigheten har rätt att överlåta den ekonomiska administrationen till AB Dalatrafik samt besluta att finansieringens ersättning betalas direkt till AB Dalatrafik.
7. Kollektivtrafikmyndigheten skall tillse så att tillfredsställande samråd i trafikfrågor sker mellan myndigheten, AB Dalatrafik, Tåg i Bergslagen AB och kommunerna och landstinget.

Förhandling och tvist

Twist rörande tillkomsten, tolkningen eller tillämpningen av detta avtal skall, om Parterna ej överenskommit om annat, avgöras i förhandlingar mellan Parterna. Om sådana förhandlingar inte lyckas skall tvisten avgöras av svensk domstol och i enlighet med svensk rätt.

Avtalets giltighet

Detta Avtal om finansiering av den allmänna kollektivtrafiken i Dalarnas län ersätter nu gällande överenskommelser om finansiering av den allmänna kollektivtrafiken.

Detta avtal har upprättats 2016-11-23 gäller från och med 2017-01-01 till 2017-12-31.

Avtalet gäller under förutsättning att detta avtal samt Avtal om finansiering av den särskilda kollektivtrafiken beslutas och godkänns av samtliga 15 kommuner och Landstinget Dalarna.

Förlängning av avtal

Avtalet kan förlängas till 2018-12-31.

Fråga om förlängning skall resas i Region Dalarnas direktion före 2017-06-30 där beslut tas om vidare hantering. Görs inte detta avslutas avtalet 2017-12-31. Förlängning av avtal kräver inga nya fullmäktigebeslut hos parterna.

Avtalets godkännande

Detta avtal träder i kraft 2017-01-01 efter det att avtalet har godkänts av kommunfullmäktige i Avesta, Borlänge, Falun, Gagnefs, Hedemora, Leksands, Ludvika, Malung-Sälen, Mora, Orsa, Rättviks, Smedjebackens, Sätters, Vansbro och Älvdalens kommuner och landstingsfullmäktige i Landstinget Dalarna, Detta avtal har upprättats i 19 likalydande exemplar varav Parterna tagit var sitt.

Parternas beslut

Avtalet har godkänts av samtliga kommuner, Landstinget Dalarna samt även Region Dalarna, AB Dalatrafik och Tåg i Bergslagen enligt redovisning nedan.

Avesta kommun, antaget av Kommunfullmäktige, den _____

.....

Borlänge kommun, antaget av Kommunfullmäktige, den _____

.....

Falu kommun, antaget av Kommunfullmäktige, den _____

.....

Gagnefs kommun, antaget av Kommunfullmäktige, den _____

.....

Hedemora kommun, antaget av Kommunfullmäktige, den _____

.....

Leksands kommun, antaget av Kommunfullmäktige, den _____

.....

Ludvika kommun, antaget av Kommunfullmäktige, den _____

.....

Malung-Sälens kommun, antaget av Kommunfullmäktige, den _____

.....

Mora kommun, antaget av Kommunfullmäktige, den _____

.....

Orsa kommun, antaget av Kommunfullmäktige, den _____

.....

Rättviks kommun, antaget av Kommunfullmäktige, den _____

.....

Smedjebackens kommun, antaget av Kommunfullmäktige, den _____

.....

Säters kommun, antaget av Kommunfullmäktige, den _____

.....

Vansbro kommun, antaget av Kommunfullmäktige, den _____

.....

Älvdalens kommun, antaget av Kommunfullmäktige den _____

.....

Landstinget Dalarna, antaget av Landstingsfullmäktige, den _____

.....

Region Dalarna, enligt beslut i direktionen 2016-11-23

.....

Bolagen förklarar sig införstådda med vad detta avtal innebär.

AB Dalatrafik, enligt beslut i styrelsen den _____

.....

Tåg i Bergslagen AB enligt beslut i styrelsen den _____

.....

2016-11-23

Förslag till
Avtal om finansiering av **Särskild kollektivtrafik**
i Dalarnas län

REGION DALARNA

Parter

Parterna i detta avtal är kommunerna Avesta, Borlänge, Falun, Gäddede, Hedemora, Leksands, Ludvika, Malung-Sälen, Mora, Orsa, Rättviks, Smedjebackens, Sätters, Vansbro och Älvdalens kommuner, nedan benämnt kommunerna och vad gäller finansiering och kostnadsfördelning för beställningscentralen -BC Dalarna- även Landstinget Dalarna.

Region Dalarnas, (nedan benämnt kollektivtrafikmyndigheten), roll är som kollektivtrafikmyndighet och upprättare, administratör och samordnare av avtalet. AB Dalatrafiks, (nedan benämnt Bolaget), roll är som utförare av trafiken och mottagare av finansieringen.

Bakgrund

Detta avtal fördelar kostnaden mellan kommunerna för den särskilda kollektivtrafiken för vilken kommunerna har ansvar. Avtalet fördelar också kostnaden mellan kommunkollektivet och Landstinget Dalarna för beställningscentralen -BC Dalarna.

Produktområdet kommunal särskild kollektivtrafik

Begreppet Särskild kollektivtrafik används i detta avtal. I den praktiska trafikplaneringen såväl som i marknadsföring och redovisning, bokföring kan olika begrepp och benämningar förekomma. Men i fördelningen av kostnaderna är det ovidkommande. I enlighet med detta avtal så är det kostnaden för kommunernas särskilda kollektivtrafik som fördelas förutsatt att den utgår från Det regionala trafikförsörjningsprogrammet och Trafikplanen.

Särskild kollektivtrafik -detta ingår

Detta avtal ska fördela kostnaden för den kollektivtrafik som i allmänhet kräver någon form av tillstånd och eller särskilda arrangemang. Denna trafik benämns Servicetrafik och omfattar följande kommunala resor:

- Färdtjänstresor
- Särskilda skolresor

För omsorgsresor, resor till och från korttidsboende och kommunresor ansvarar varje kommun själv för vad gäller handläggning, hantering och finansiering.

Fördelning av kostnaden för beställningscentralen ingår i detta avtal:

- BC Dalarna

Principerna för fördelning av kostnaden

Kostnaderna för färdtjänst och särskilda skolresor betalas till 100% av kommunkollektivet. Kostnaderna beräknas så att ett belopp per invånare bestäms för kommunerna. Beräkningen görs på invånarantalet per 2015-11-01.

REGION DALARNA

Kostnaden för BC Dalarna fördelas enligt följande: 60% på Landstinget Dalarna och 40% på kommunkollektivet. Inom kommunkollektivet fördelas kostnaden som ett belopp per invånare.

Kollektivtrafikmyndighetens ansvar

1. Inom kollektivtrafikmyndigheten beslutar direktionen i Region Dalarna varje år om budget för kollektivtrafiken och godkänner avtal med landstinget och kommunerna om finansieringen av länets kollektivtrafik. Rådet för kollektivtrafikfrågor inom Region Dalarna bereder nyssnämnda ärenden för kollektivtrafiken för nästkommande verksamhetsår enligt detta avtal.
2. Som underlag för kollektivtrafikmyndighetens beslut om varje kommuns och landstingets preliminära bidrag skall kollektivtrafikmyndigheten med hjälp av Bolaget redovisa kostnader, intäkter och bidrag för trafik uppdelat i enlighet med principerna för detta avtal.
3. Om det under verksamhetsåret tillkommer nya omständigheter, som medför att det beräknade utfallet kommer att avvika i väsentlig mån från kollektivtrafikmyndighetens beslut om Trafikplan skall kollektivtrafikmyndigheten omgående kalla till extra sammanträde.
4. Kollektivtrafikmyndigheten skall på kommunerna och landstingets härmed lämnade uppdrag beräkna bidrag efter de regler som finns i detta avtal och fakturera kommunerna och landstinget i enlighet med de beslut som kollektivtrafikmyndigheten fattar.
5. Kollektivtrafikmyndigheten skall informera kommunerna och landstinget om alla förhållanden av betydelse för beslut om kommunerna och landstingets bidrag. Denna information skall redovisas i Trafikplanen.
6. Parterna är överens om att Kollektivtrafikmyndigheten har rätt att överlåta den ekonomiska administrationen till AB Dalatrafik samt besluta att finansieringens ersättning betalas direkt till AB Dalatrafik.
7. Kollektivtrafikmyndigheten skall tillse så att tillfredsställande samråd i trafikfrågor sker mellan myndigheten, AB Dalatrafik, Tåg i Bergslagen AB och kommunerna och landstinget.

Förhandling och tvist

Tvist rörande tillkomsten, tolkningen eller tillämpningen av detta avtal skall, om Parterna ej överenskommit om annat, avgöras i förhandlingar mellan Parterna. Om sådana förhandlingar inte lyckas skall tvisten avgöras av svensk domstol och i enlighet med svensk rätt.

Avtalets giltighet

Detta Avtal om bidrag till den särskilda kollektivtrafiken i Dalarnas län ersätter nu gällande överenskommelser om finansiering av den särskilda kollektivtrafiken.

Detta avtal har upprättats 2016-11-23 och gäller från och med 2017-01-01 till 2021-12-31.

REGION DALARNA

Avtalet gäller under förutsättning att detta avtal samt Avtal om finansiering av den allmänna kollektivtrafiken beslutas och godkänns av samtliga 15 kommuner och Landstinget Dalarna.

Avtal kan endast vid kalenderårsskifte ersättas av ett nytt eller förändrat avtal.

Avtalets godkännande

Detta avtal träder i kraft 2017-01-01 efter det att avtalet har godkänts av kommunfullmäktige i Avesta, Borlänge, Falun, Gagnefs, Hedemora, Leksands, Ludvika, Malung-Sälen, Mora, Orsa, Rättviks, Smedjebackens, Sätters, Vansbro och Älvdalens kommuner och landstingsfullmäktige i Landstinget Dalarna. Detta avtal har upprättats i 18 likalydande exemplar varav Parterna tagit var sitt.

Parternas beslut

Avtalet har godkänts av samtliga kommuner, Landstinget Dalarna samt även Region Dalarna och AB Dalatrafik enligt redovisning nedan.

Avesta kommun, antaget av Kommunfullmäktige, den _____

.....

Borlänge kommun, antaget av Kommunfullmäktige, den _____

.....

Falu kommun, antaget av Kommunfullmäktige, den _____

.....

Gagnefs kommun, antaget av Kommunfullmäktige, den _____

.....

Hedemora kommun, antaget av Kommunfullmäktige, den _____

.....

Leksands kommun, antaget av Kommunfullmäktige, den _____

.....

Ludvika kommun, antaget av Kommunfullmäktige, den _____

.....

REGION DALARNA

Malung-Sälens kommun, antaget av Kommunfullmäktige, den _____

.....

Mora kommun, antaget av Kommunfullmäktige, den _____

.....

Orsa kommun, antaget av Kommunfullmäktige, den _____

.....

Rättviks kommun, antaget av Kommunfullmäktige, den _____

.....

Smedjebackens kommun, antaget av Kommunfullmäktige, den _____

.....

Säters kommun, antaget av Kommunfullmäktige, den _____

.....

Vansbro kommun, antaget av Kommunfullmäktige, den _____

.....

Älvdalens kommun, antaget av Kommunfullmäktige den _____

.....

Landstinget Dalarna, antaget av Landstingsfullmäktige, den _____

.....

Region Dalarna, enligt beslut i direktionen 2016-11-23

.....

Bolaget förklarar sig införstått med vad detta avtal innebär.

AB Dalatrafik, enligt beslut i styrelsen den _____

.....

Prognos 2016 Betalning av trafik (DT och Smedjebacken) samt utjämningsystemets effekt.

	Folkmängd 1/11 2015	Prognos 2016		
		Betalning för trafik till DT och Smedjebackens skolskjutsar	Effekter av utjämnings system	Ekonomisk effekt totalt
Kommun				
Avesta	22 639	33 993	9 566	43 559
Borlänge	51 015	81 628	21 505	103 133
Falun	57 060	96 332	-7 216	89 116
Gagnef	10 060	15 132	4 331	19 463
Hedemora	15 199	25 559	4 294	29 854
Leksand	15 299	22 730	6 449	29 179
Ludvika	26 322	41 303	6 437	47 740
Malung-Sälen	9 972	16 662	3 256	19 919
Mora	20 057	26 869	4 423	31 293
Orsa	6 746	8 721	2 689	11 410
Rättvik	10 777	20 107	-2 904	17 203
Smedjebacken	10 763	17 914	5 301	23 216
Säter	11 009	17 746	4 222	21 969
Vansbro	6 704	13 161	-1 766	11 395
Älvdalen	7 048	10 127	2 294	12 421
Summa kommuner	280 670	447 984	62 884	510 868
Landstinget	280 670	325 704	110 303	436 007
Totalt Dalarna	280 670	773 688	173 187	946 876

Betala för trafik 2017 med olika grader av genomslag. Jämförelse med betala 2016.

	Budget 2017 betala för trafik				Betala jämfört med prognos 2016. - = betala mindre än 2016 33%
	Befolkning sbaserad slår igenom med 100 %	Befolkning sbaserad slår igenom med 33 %	Betala jämfört med prognos 2016. - = betala mindre än 2016 100%	Betala jämfört med prognos 2016. - = betala mindre än 2016 33%	
Kommun					
Avesta	36 346	34 769	2 353	777	
Borlänge	68 148	77 180	-13 480	-4 448	
Falun	107 626	100 059	11 294	3 727	
Gagnef	13 643	14 641	-1 488	-491	
Hedemora	24 367	25 166	-1 192	-393	
Leksand	21 153	22 210	-1 577	-520	
Ludvika	40 826	41 145	-477	-157	
Malung-Sälen	14 341	15 896	-2 322	-766	
Mora	32 536	28 739	5 666	1 870	
Orsa	9 218	8 885	497	164	
Rättvik	23 255	21 146	3 149	1 039	
Smedjebacken	13 554	16 475	-4 361	-1 439	
Säter	15 779	17 097	-1 967	-649	
Vansbro	14 178	13 497	1 017	336	
Älvdalen	9 898	10 051	-228	-75	
Summa kommuner	444 868	446 956	-3 117	-1 028	
Landstinget	328 820	326 732	3 116	1 028	
Totalt Dalarna	773 688	773 688	-0	-0	

Simulerad budget 2017 med prognos 2016 som underlag.

Budget 2017										
	Folkmängd 2015	Allmän trafik inkl skolskolbussar	Särskild trafik: färdtjänst, särskolresor, fördelas per invånare	Särskild trafik: omsorg, kommun, korttids, sjukresor fördelat enl nyttjande	"extra beställningar"	Summa kostnader all trafik	Effekt utjämningsstyret	Utgiftsutjämnings fördelat efter invånare	Sammanlagd ekonomisk effekt. Betala och utjämnings efter invånare	
Avesta	22 639	27 512	4 914	3 776	4 638	40 839	9 566	5 072	45 912	
Borlänge	51 015	61 995	11 073	5 156		78 224	21 505	11 430	89 654	
Falun	57 060	69 341	12 385	5 900		87 626	-7 216	12 784	100 410	
Gagnef	10 060	12 225	2 184	1 312		15 721	4 331	2 254	17 975	
Hedemora	15 199	18 470	3 299	3 487		25 256	4 294	3 405	28 662	
Leksand	15 299	18 592	3 321	2 262		24 174	6 449	3 428	27 602	
Ludvika	26 322	31 987	5 713	3 665		41 365	6 437	5 897	47 263	
Malung-Sälen	9 972	12 118	2 164	1 080		15 363	3 256	2 234	17 597	
Mora	20 057	24 374	4 353	3 738		32 465	4 423	4 494	36 959	
Orsa	6 746	8 198	1 464	733		10 395	2 689	1 511	11 907	
Rättvik	10 777	13 097	2 339	2 501		17 937	-2 904	2 415	20 351	
Smedjebacken	10 763	13 079	2 336	1 028		16 444	5 301	2 411	18 855	
Säter	11 009	13 378	2 390	1 767		17 535	4 222	2 467	20 002	
Vansbro	6 704	8 147	1 455	1 308		10 910	-1 766	1 502	12 412	
Älvdalen	7 048	8 565	1 530	519		10 614	2 294	1 579	12 193	
Summa kommuner	280 670	341 078	60 920	38 232	4 638	444 868	62 884	62 884	507 752	
Landstinget	280 670	237 020		91 800		328 820	110 303	110 303	439 123	
Totalt Dalarna	280 670	578 098	60 920	130 032	4 638	773 688	173 187	173 187	946 875	

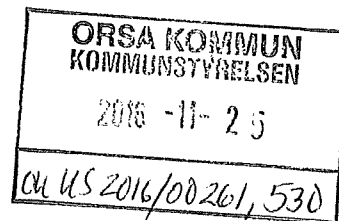
Betalning, effekt av utjämnning och sammantagen effekt per invånare

Kommun	Prognos 2016			Simulering 2017 full effekt		
	Betala	Effekt utjämnning	Samman- tagen ekonomisk effekt	Betala	Effekt utjämnning	Samman- tagen ekonomisk effekt
Avesta	1 502	423	1 924	1 605	423	2 028
Borlänge	1 600	422	2 022	1 336	422	1 757
Falun	1 688	-126	1 562	1 886	-126	1 760
Gagnef	1 504	431	1 935	1 356	431	1 787
Hedemora	1 682	283	1 964	1 603	283	1 886
Leksand	1 486	422	1 907	1 383	422	1 804
Ludvika	1 569	245	1 814	1 551	245	1 796
Malung-Sälen	1 671	327	1 997	1 438	327	1 765
Mora	1 340	221	1 560	1 622	221	1 843
Orsa	1 293	399	1 691	1 366	399	1 765
Rättvik	1 866	-269	1 596	2 158	-269	1 888
Smedjebacken	1 664	493	2 157	1 259	493	1 752
Säter	1 612	384	1 996	1 433	384	1 817
Vansbro	1 963	-263	1 700	2 115	-263	1 851
Älvdalen	1 437	326	1 762	1 404	326	1 730
Summa kommuner	1 596	224	1 820	1 585	224	1 809

Direktionens sammanträde

Sammanträdesdatum
2016-11-23

Plats och tid Region Dalarna, Falun kl 15.00-16.00

Beslutande Ledamöter
Se närvarolistan sidan 2

Tjänstgörande ersättare
Se närvarolistan sidan 2

Övriga närvarande Ersättare
Se närvarolistan sidan 3
Tjänstemän
Se närvarolistan sidan 3

Justerare

Justerings plats och tid

Underskrifter

Sekreterare

Carin Lillehök

Paragrafer § 270-274

Ordförande

Leif Nilsson

Justerare

Jari Böhmén

ANSLAG/BEVIS

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.

Organ

Direktionens sammanträde

Sammanträdesdatum

2016-11-23

Datum då anslaget sätts upp

Datum då anslaget tas ned

Förvaringsplats för protokollet

Kommunernas Hus, Falun

Underskrift

Margit Varga

Justerandes sign

Utdragsbesyrkande

§ 273

Dnr 2016/147

Förslag om avtal för finansiering av kollektivtrafiken

Direktionens beslut

1. Förslagen till finansieringsavtal för den allmänna resp. den särskilda kollektivtrafiken godkänns
2. Kommunerna och landstinget rekommenderas att genom fullmäktigebeslut godkänna avtalen
3. Paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning av ärendet

Muntlig presentation av Håkan Jansson och Bengt Welin.

Kollektivtrafiken har sedan 1 juli 2014 finansierats via en 50-50-fördelning av kostnaderna för trafiken. Den lösningen har skapat förvirring och missnöje och svårigheter att förutse vad kostnaderna kommer att bli. Diskussionerna i kommunerna och i landstinget tillsammans med ledningen för AB Dalatrafik har varit besvärliga stundtals. Kollektivtrafikberedningen, arbetsutskottet och direktionen har haft flera förslag till avtal att ta ställning till men lösningar har hindrat en definitiv lösning. Under sommaren och hösten har en insikt spridits att Dalarna för sin egen skull och för den kommande regionbildningen behöver få en tydligare och begripligare struktur på finansieringen. Att sluta en överenskommelse om finansieringen av kollektivtrafiken är en generalrepetition inför skatteväxlingsförhandlingen under kommande vinter.

Kollektivtrafikerådets möten den 29 juni och 2 september samt ett diskussionsmöte med direktionens ledamöter den 21 september har, liksom kollektivtrafikerådets senaste möte 4 oktober, givit vägledning till hur finansieringens fördelning borde kunna lösas. Arbetsutskottet den 12 oktober diskuterade förslag till avtal och konsekvenser för kostnaderna samt beslutade att ett informationsmöte skulle arrangeras för parterna och att presidietts ledamöter efter detta skulle fastställa avtalens innehåll. Ett informations- och frågemöte hölls den 18 oktober med representanter från kommunerna. Landstinget avgav skriftliga synpunkter. Avtalsförslag presenterades för direktionen den 26 oktober, men återremitterades till arbetsutskottet. Beredningstiden fram till den

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

extra direktionen 23 november har använts för att få synpunkter från trafikhandläggare i kommunerna och landstinget samt politiska kommunbesök. Ett särskilt informationsmöte anordnades den 18 november för de kommuner som drabbades av större kostnadsökningar enligt det tidigare förslaget. Samma dag 18 november hade kollektivtrafikerådet sammanträde för att göra en slutlig utformning av avtalen som nu alltså utgör förslag till beslut.

Ärendets behandling

Tillägg i avtalstexten läggs in: I Avtal om allmän trafik så läggs ordet "endast" in i meningen: "Övergångsreglerna gäller endast för 2017"

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse 2016-11-18 i ärendet
- Avtal om finansiering av den allmänna och särskilda kollektivtrafiken
- PM

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

FÖRKLARINGAR OCH ANALYSER AV FÖRSLAG TILL FINANSIERINGSSYSTEM FÖR DALARNAS KOLLEKTIVTRAFIK

Bakgrund

På uppdrag av Region Dalarna har Bengt Welin utrett bland annat finansiering av kollektivtrafiken i Dalarna. Utredningen föreslår en förändring av finansieringssystemet så att kommunerna finansierar trafiken efter invånarantal. Utredningen konstaterar att det hittills rådande finansieringssystemet har kommit till vägs ände. Det går inte att i detta härleda kostnader till varje kommun. En ytterligare effekt av systemet är att när rationaliseringar och kostnadsminskningar görs i en kommun drabbas övriga kommuner av ökade kostnader.

Kollektivtrafiken i Dalarna har gått från ett system där formella beställningar från kommunerna har styrt utbud och därmed kostnader till helhetssyn där trafiksystemet planeras från ett samlat behov både vad gäller geografiskt utbud och samnyttjande av utbudet för olika resandekategorier. I ett trafiksystem med helhetssyn är det omöjligt att fördela kostnader geografiskt.

Ett ytterligare syfte med ett befolkningsbaserat finansieringssystem är förbereda för en skatteväxling. Vid en skatteväxling överförs ansvaret för kollektivtrafiken till regional nivå. För finansiering av trafiken innebär detta att huvuddelen av kostnadsmassan täcks av regionalt skatteuttag. I avvaktan på en skatteväxling föreslår utredningen att finansiering per invånare administreras genom avtal om ersättning för trafiken.

En komplicerande faktor är att kollektivtrafiken påverkar skatteutjämningsystemet. I detta system har en standardkostnad per invånare räknats ut för hela riket. För varje län görs en analys av förutsättningarna för kollektivtrafik såsom befolkning boende i tätorter och pendlingsmönster. Beroende på hur analysen utfaller får varje län en teoretisk kostnad per invånare. Denna jämförs med standardkostnaden för riket. Differensen påverkar kommunernas bidrag i utjämningsystemet.

För Dalarna gör systemet att kommunerna sammantaget förlorar 62 mkr och landstinget förlorar 110 mkr på grund av faktorn kollektivtrafik i utjämningsystemet.

Den framräknade effekten för kollektivtrafiken gäller för hela länet. Denna totala effekt kan hanteras antingen så att kommunerna drabbas med samma belopp per invånare eller görs en differentiering av beloppet för varje kommun. Totalt är det 12 län/regioner som har samma belopp per invånare och 8 län/regioner som har valt att differentiera beloppen.

I Dalarna är påverkan på utjämningsystemet för faktorn kollektivtrafik. De totalt 62 mkr som förloras i systemet har fördelats på kommunerna efter hur kostnaderna för trafik var år 2009.

Analys i denna framställning

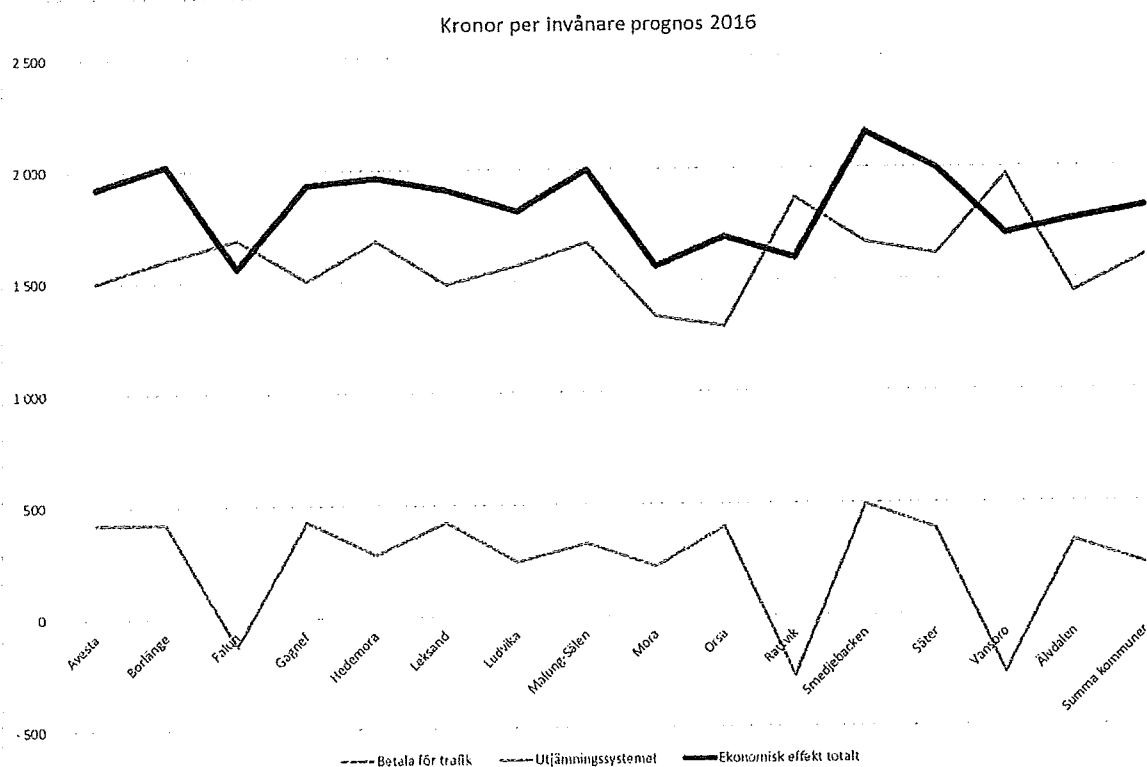
I den fortsatta framställningen beskrivs effekter av nuvarande finansieringssystem och hur de förändras i det nu föreliggande förslaget till avtal. Exempler bygger på simuleringar med Dalatrafiks prognos från maj 2016 som grund.

Fördelning av kostnader för kollektivtrafiken rör också landstinget. I föreliggande analys behandlas emellertid endast kommunerna. Oberoende av hur fördelningen mellan kommunkollektivet och landstinget görs, är analyserna nedan relevanta vad avser de relativa förhållandena mellan kommunerna.

Effekter av kostnader och utjämningsystem 2016

I nedanstående diagram framgår följande uppgifter per invånare:

- Utjämningsystemets effekt
- Betalning för trafik
- Total ekonomisk effekt av betalning och utjämningsystem

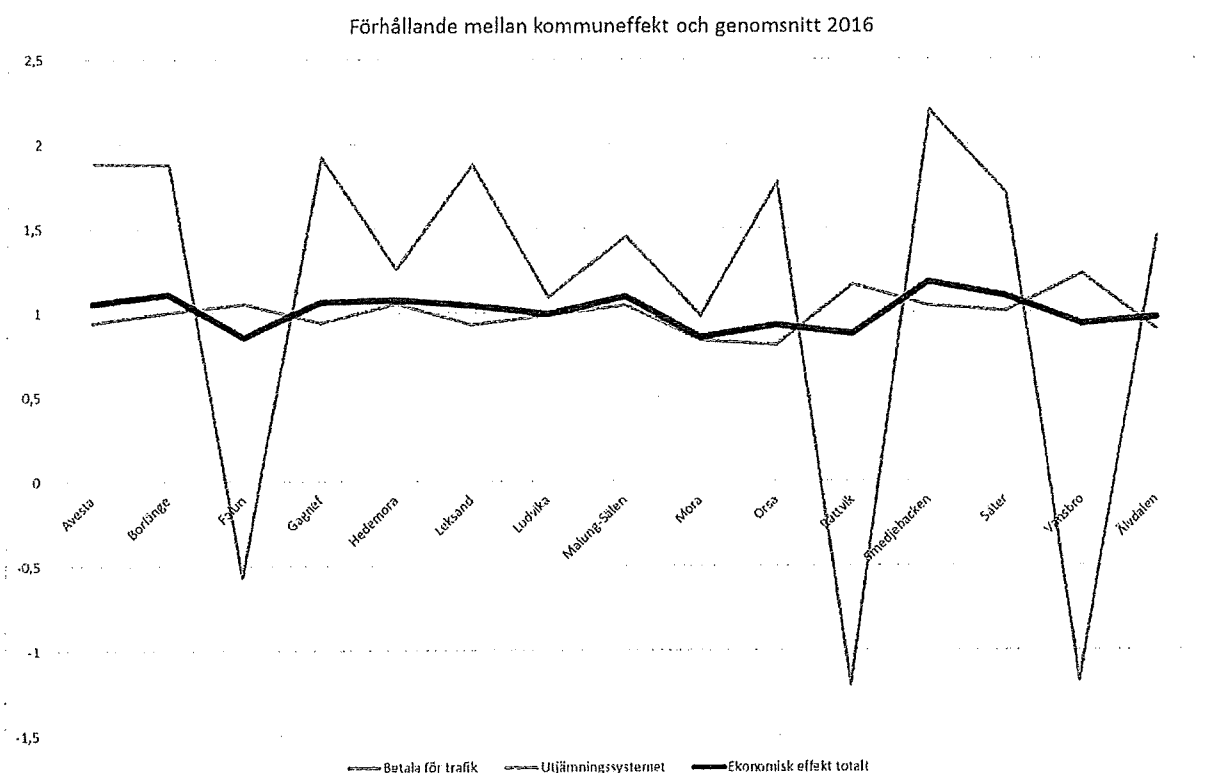

Tanken med faktorn trafik i utjämningsystemet är att kompensera de län som har höga kostnader för kollektivtrafik räknat per invånare. I Dalarna går utjämnningen ett ytterligare steg när man också utjämnar effekten mellan kommunerna i länet. Som underlag för denna utjämnning används kostnaderna för kollektivtrafiken 2009. Syftet med det i länet differentierade utjämnningen har varit att kompensera kommuner med höga kostnader. Syftet har därmed varit att närma sig ett system som belastar kommunerna lika räknat per invånare.

Det är tre kommuner som får bidrag för kollektivtrafiken – Falun, Rättvik och Vansbro. Dessa har också, särskilt Rättvik och Vansbro, högre kostnader än övriga kommuner. Som framgår av tabellen är dessa kommuner överkompenserade så att den sammanlagda ekonomiska effekten blir lägre än genomsnittet för kommunerna. Särskilt stor är effekten för Falun som sammantaget har den näst lägsta ekonomiska effekten i länet. Bara Mora har en lägre ekonomisk effekt på grund av deras låga kostnad för trafiken.

Detta förhållande illustreras också i nedanstående diagram där förhållandet mellan varje kommuns effekt och den genomsnittliga framgår. När den röda linjen för "ekonomisk effekt totalt" är under den blå linjen för "betala trafik" finns en överkompensation i utjämningsystemet vilket ses i den bruna linjen "utjämningsystemet".

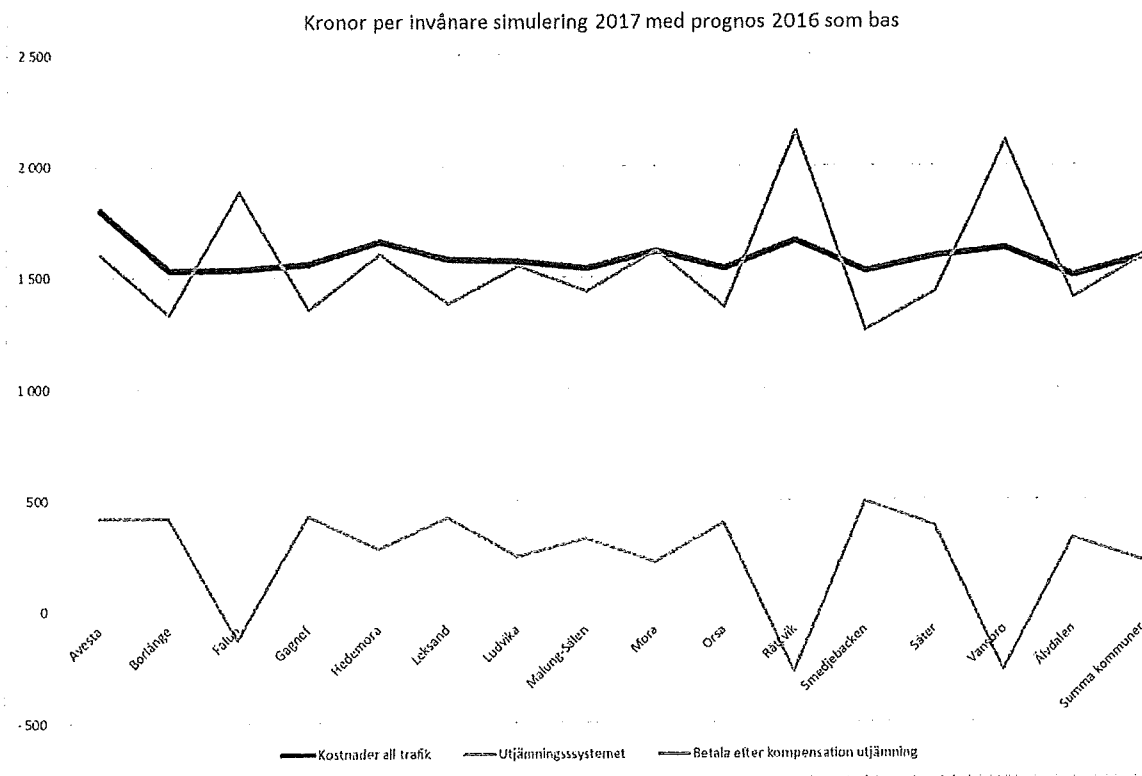
Effekter av förslag till avtal för 2017

För 2017 föreslås ett finansieringssystem som så hög grad som möjligt fördelar kostnader och ekonomiska effekter efter invånare i kommunerna.

- Allmän kollektivtrafik och skolskjutsar fördelas mellan landstinget och kommunkollektivet i proportionerna 41/59. Inom kommunkollektivet fördelas kostnaderna efter invånarantal.
- Särskoleresor och färdtjänst fördelas mellan kommunerna efter invånarantal
- Omsorgsresor, korttidsresor och kommunresor fördelas på kommunerna efter beställning/nyttjande

- Sjukresor betalas av landstinget

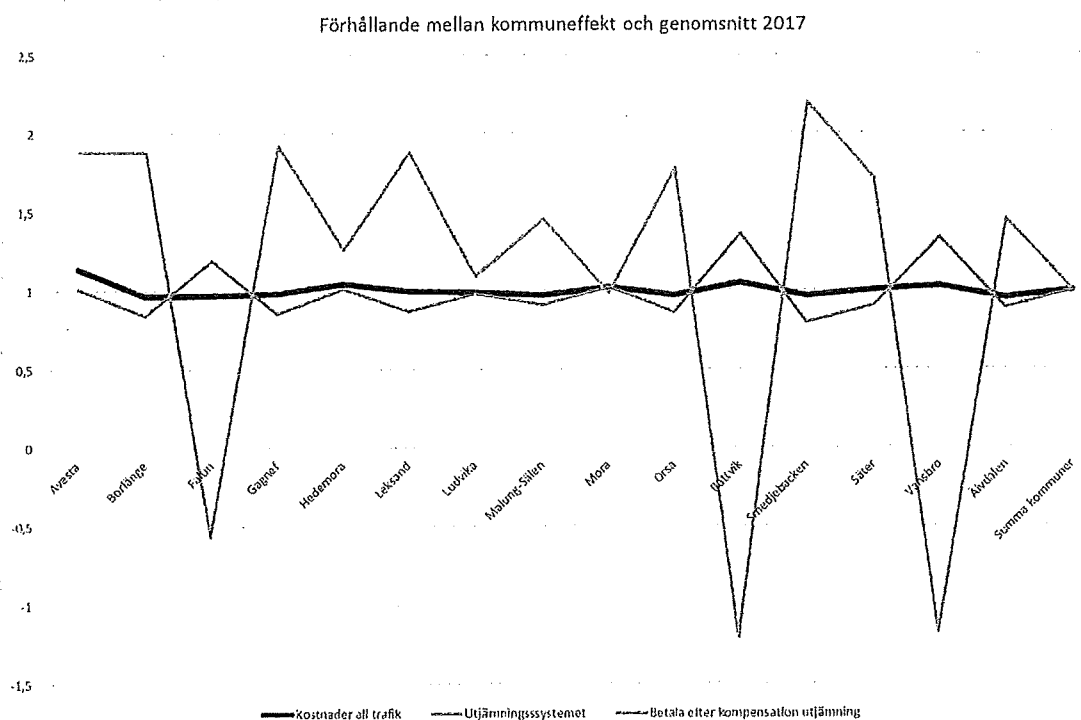
I nedanstående diagram illustreras de ekonomiska effekter i det föreslagna finansieringssystemet. Diagrammet illustrerar när de ekonomiska effekterna får fullt genomslag. Här är alltså inte räknat med några övergångsbestämmelser.

För att få en rättvis fördelning mellan kommunerna måste hänsyn tas till utjämningsystemets effekter. I diagrammet utgör den röda linjen kostnaden per invånare för trafiken som är beräknad enligt ovan där den största delen fördelas efter invånare. Genom denna kostnadsfördelning har det som varje kommun betalar för trafiken närmast sig ett enhetligt pris per invånare. Den röda linjen illustrerar kostnaden per invånare för respektive kommun. Skillnaderna mellan kommuner är de delar som fördelas efter beställning/nyttjande samt för Avestas del 0-taxan som Avesta skall betala själva. Den gula linjen visar utjämningsystemets effekter. När linjen går under 0-strecket innebär det att kommunen får bidrag till skillnad från de flesta kommuner som får avdrag i bidraget. Den blå linjen visar vad respektive kommun skall betala när hänsyn tas till kostnaderna för trafik och utjämningsystemets effekter.

Eftersom utjämningsystemet ligger fast måste det neutraliseras i ett system som bygger på kostnadsfördelning efter invånarantal. I förslaget till kostnadsfördelning 2017 kompenseras effekter av utjämningsystemet genom korrigerigering av vad varje kommun skall betala för trafiken till Dalatrafik AB.

Effekterna kan också beskrivas genom att varje kommuns effekt jämförs med den genomsnittliga effekten. Detta framgår av nedanstående diagram.

Av diagrammet framgår att de kommuner som har fått intäkt i utjämningsystemet får en högre avgift genom att den tar hänsyn till hela den ekonomiska effekten.

Effekter vid systemskifte

Det föreslagna finansieringssystemet har väckt frågor och i vissa fall kritik med hänvisning till att vissa kommuner får betydande ökning av betalning för trafiken. Detta beror till största delen av att hela den ekonomiska effekten av kollektivtrafiken räknas med. Eftersom skatteutjämningsystemets effekter vad avser kollektivtrafik har varit en del i hela systemet med skatteintäkter och utjämnig har medvetenheten om effekterna inte varit kända eller inte diskuterade. Emellertid är det nödvändigt att behandla alla kostnader/bidrag för kollektivtrafiken eftersom Dalarna står inför nödvändigheten att byta system i samband med organisatoriska förändringar och skatteväxling.

Oaktat att det föreslagna systemet är mer rättvist och tar hänsyn till alla komponenter är det naturligt kommuner som får ökade kostnader reagerar mot detta. För att lindra effekterna innehåller förslaget att det nya systemet inte skall få fullt genomslag 2017. Förslaget innebär att hälften av förändringarna i betalning skall genomföras 2017.

~~I nedanstående tabell framgår förändringar i betalning vid full effekt, vid 50 % effekt och vid 25% effekt. Här bör påpekas att betalning 2017 bygger på simulering med prognos 2016 som grund. Svarta siffror innebär ökade utbetalning. Röda minussiffror innebär minskade utbetalningar.~~

Kommun	Förändring av betalning simulering 2017 jämfört med 2016 Tkr		
	Full effekt	50 % effekt	25 % effekt
Avesta	2 353	1 177	588
Borlänge	-13 480	-6 740	-3 370
Falun	11 294	5 647	2 823
Gagnef	-1 488	-744	-372
Hedemora	-1 192	-596	-298
Leksand	-1 577	-789	-394
Ludvika	-477	-238	-119
Malung-Sälen	-2 322	-1 161	-580
Mora	5 666	2 833	1 417
Orsa	497	248	124
Rättvik	3 149	1 574	787
Smedjebacken	-4 361	-2 180	-1 090
Säter	-1 967	-984	-492
Vansbro	1 017	508	254
Älvdalen	-228	-114	-57
Summa kommuner	-3 117	-1 558	-779

Avslutande reflektion

Det ekonomiska systemet för kollektivtrafiken är komplicerat. Under årens lopp har också systemet blivit allt mer komplicerat. Goda ambitioner att få ett rättvist system har gjort att det till slut blivit svåröverskådligt och även gett oönskade effekter. En sådan är att när en kommun minskar kostnaderna drabbas övriga kommuner av ökade kostnader.

Det har varit olyckligt att fördelningen av utjämningsystemet inom länet legat fast trots ändrade förutsättningar. Följden av detta är att några kommuner blivit överkompenserade. Till komplexiteten i detta system skall läggas att effekterna av det inte varit redovisat som del av kollektivtrafikens kostnader utan som del i skatteunderlag och bidrag. Det är framför allt effekterna av utjämningsystemet som gör skillnad i betalning för enskilda kommuner.

Finansiering av kollektivtrafiken måste ses i ljuset av dess betydelse som infrastruktur och för utvecklingen av Dalarna. Genom det samlade trafiksystemet skall hela kollektivtrafiken ses som en angelägenhet för hela Dalarna och ska därför till största delen finansieras solidariskt. I det nu föreliggande förslaget görs det genom avtal. I framtiden kommer en skatteväxling och avtal innebära ett solidariskt bärande av kostnaderna för kollektivtrafiken.

Genom ett rättvist och begripligt finansieringssystem kan fokus läggas på de viktiga utvecklingsfrågorna för kollektivtrafiken. Det är viktigt att kommuner och landsting samlas i en gemensam vision för Dalarnas kollektivtrafik!

Kommunfullmäktige

Plats och tid

Lindberghallen Djurås, kl. 15.00-18.35

Beslutande

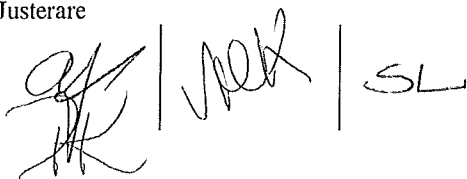
Ledamöter

Alf Johansson (S), ordförande §§ 230-241, 247-262,
ej §§ 242-244 på grund av jäv
Irene Homman (S)
Sofia Jarl (C)
Lars-Erik Granholm (KOSA)
Stefan J Eriksson (M)
Anders Ahlgren (C)
Svante Hanses (KOSA)
Emil Bostad (SD)
Christina Walles (S)
Anki Enevoldsen (C)
Pelle Källs (KOSA), ordförande §§ 242-246
Tomas Fredén (S)
Ari Vähäyjylkkä (M)
Fredrik Andersson (C)
Anders Bengtsson (KD)
Fredrik Kvarnström (S)
Margareta Meissner (KOSA)
Ann Mälare (S)
Erik Bergman (M)
Göran Westling (KOSA)
Ann-Christin Carlsson (S)
Erik Warg (C) §§ 230-246
Ulla Envall (KOSA)
Jonas Wittink (MP)
Sofia Lorentzon (C)
Christer Iversen (L)
Ingegerd Kull Hanses (M)
Sven-Inge Persson (S)
Bengt Westman (SD)
Gunnar Östberg (KOSA)

Tjänstgörande ersättare

Kalle Hedlund (S) tjänstgörande för Patrik Andersson (–)
Owe Thorssell (MP) tjänstgörande för Maria Alfredsson (MP)
Ann-Gret Olsson (S) tjänstgörande för Alf Johansson (S) §§ 242-246
Börje Lindvall (C) tjänstgörande för Erik Warg (C) §§ 247-262

Justerare

Utdragsbestyrkande

Sammanträdesdatum
2016-12-15Sida
2

Kommunfullmäktige

Övriga närvarande

Ersättare

Birgitta Ihlis (M)
Ann-Gret Olsson (S), §§ 241, 247-262
Margreth Göransdotter (S), §§ 230-240
Eva-Lotta Törnblom (S)
Lennart Finn (KOSA)
Tomas Neijbert (KOSA)

Tjänstemän

Tommy Sandberg, kommunchef
Torstein Tysklind, ekonomichef, §§ 231, 241

Övriga

Jan Frimodig, Gagnefs Teknik AB, §§ 241-243

Justering

Justerare

Ann-Christin Carlsson (S) och Sofia Lorentzon (C)

Plats och tid

Kommunkontoret Djurås 2016-12-19, kl. 15.00

Justerade paragrafer

§§ 230-262

Underskrifter

Sekreterare

Anna-Lena Palmér

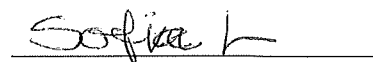
Ordförande

Alf Johansson (S)
§§ 230-241, 247-262

Pelle Källs (KOSA)
§§ 242-246

Justerare

Ann-Christin Carlsson (S)

Sofia Lorentzon (C)

Anslag/Bevis

Protokollet är justerat. Justeringar har tillkännagivits genom anslag.

Organ

Kommunfullmäktige

Sammanträdesdatum

2016-12-15

Datum för anslags uppsättande

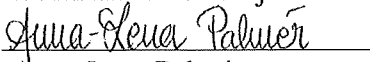
2016-12-19

Datum då anslaget tas ned 2017-01-10

Förvaringsplats för protokollet

Kommunkontoret Djurås

Underskrift

Anna-Lena Palmér

Kf § 247

Avtal för finansiering av kollektivtrafiken

Kommunfullmäktiges beslut

1. Godkänna finansieringsavtal för den allmänna respektive den särskilda kollektivtrafiken.

Ärendebeskrivning

Region Dalarnas direktion beslutade 2016-11-23 att godkänna Avtal för finansiering av den allmänna kollektivtrafiken och Avtal om den särskilda kollektivtrafiken samt att rekommendera kommunerna och landstinget att genom fullmäktigebeslut godkänna avtalen. För att avtalen ska gälla och vara giltiga ska alla 15 kommunfullmäktige och Landstingets fullmäktige godkänna båda avtalen.

Förslag till beslut på sammanträdet

Irene Homman (S): Bifall till kommunstyrelsens förslag.
Sofia Jarl (C): Bifall till kommunstyrelsens förslag.

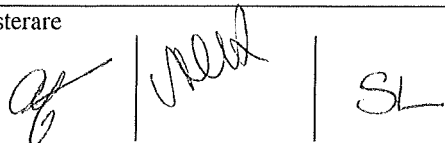
Beslutsunderlag

Protokollsutdrag, Ks 161212 § 225.
Protokollsutdrag inklusive bilagor, Region Dalarna, 2016-11-23 § 273, 26 sidor.

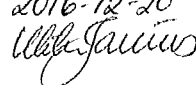
Protokollsutdrag

Region Dalarna
Berörda kommuner
Landstinget Dalarna
Kommunchef
Bitr. kommunchef

Justerare

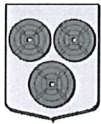

Utdragsbestyrkande

2016-12-20

Verksamhetsområde service och utveckling

Kommunstyrelsen

Camilla Staberg

Svar på remiss om snabbare omval och förstärkt skydd för valhemligheten (SOU 2016:71), dnr: Ju2016/07760/L6

Sammanfattning av ärendet

Orsa kommun är en av remissinstanserna till betänkandet "Snabbare omval och förstärkt skydd för valhemligheten (SOU 2016:71)". Sammanfattningsvis rör betänkandet dels hur omval kan genomföras snabbare än idag och dels hur skyddet för valhemligheten kan förstärkas. De nya bestämmelserna föreslås träda i kraft 1 januari 2018.

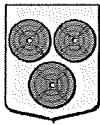
Frågan om snabbare omval har sin bakgrund i diskussioner kring de omval som hölls 2011 och 2015, bland annat till Båstad kommunfullmäktige. Omvalet framstod mer som ett extra val eftersom det hölls åtta månader efter det ordinarie valet. Under den tiden har förutsättningarna ändrats vad gäller röstberättigade och partier som inte hade ställt upp i det ordinarie valet fick möjlighet att kandidera. Utredningens uppdrag är att undersöka om förfarandet kan förenklas och även att lämna förslag på en tidsfrist för genomförandet av omval som är så kort som det praktiskt är möjligt.

Den andra delen av uppdraget som rör skyddet för valhemligheten gäller sättet att tillhandahålla valseklar. Det finns kritik, bland annat från internationella valövervakare, mot att platsen där valseklar finns inte är skyddad för insyn och därigenom kan väljare utsättas för yttre påverkan. Eftersom valseklarna finns i anslutning till röstmottagningsstället kan personer i lokalen se vilka valseklar en väljare tar. Utredningens uppdrag är att analysera och ta ställning till hur kraven kan skärpas vad gäller hur man tillhandahåller valseklar.

Utredningens förslag i korthet

Snabbare omval

- *Nya partier och kandidater ska inte kunna anmälas till ett omval.*
Det innebär att samma förutsättningar gäller vid ett ordinarie val som vid ett omval och endast de partier och kandidater som ställer upp i det ordinarie valet får medverka i händelse av ett omval. Dessutom kan samma valseklar användas och Valmyndighetens administration kring anmälnings- och registreringsförfarandet kan minska.
- *Ett omval ska hållas så snart som möjligt och senast inom tre månader.*
- *Vid ett omval ska röstkortet vara väljarna tillhanda senast tio dagar före valdagen.* Nuvarande tidsfrist är 18 dagar för personer folkbokförda i Sverige.
- Enligt nuvarande bestämmelse ska resultatet av riksdagsvalet och valet till Europaparlamentet tillkännages genom kungörelse. Utredningen föreslår att

resultatet istället offentliggörs genom att protokollet läggs fram för granskning som t ex i kommunval.

- *Överklagande lämnas direkt till Valprövningsnämnden. Allmänhetens rätt att yttra sig över överklaganden tas bort.*

Den nuvarande ordningen är att ett överklagande lämnas in till den myndighet som har meddelat beslutet. Myndigheten ska sedan kungöra samtliga överklaganden, överlämna dem till Valprövningsnämnden och sedan yttra sig över överklaganden. Det innebär att Valprövningsnämndens handläggning inte kan starta direkt när ett överklagande kommit in. Med utredningens förslag kan processen effektiviseras.

Förstärkt skydd för valhemligheten

- *Valsedlar ska finnas bakom valskärmarna.*
Utredningens förslag är att valsedlar placeras bakom valskärmar för att förstärka skyddet för valhemligheten. Det sker genom valnämndens försorg. Det ställer andra krav på skärmarna än de som används idag.
- Utredningen har också bedömt att nuvarande valsystem i stort sett tillgodoser kravet på att val ska vara hemliga och fria. Dock anser utredningen att valnämndernas kontroll över ordningen och arbetet vid röstmottagningsställen kan förbättras.

Yttrande

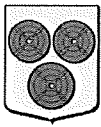
Verksamhetsområde service och utveckling föreslår att utskottet ställer sig positiva till utredningens förslag om snabbare omval. Utredningens förslag bör ge möjligheter till så lika förutsättningar som möjligt vid ett omval avseende röstberättigade och deltagande partier och dess kandidater. Effektiviseringsåtgärderna för t ex överklaganden bedöms också som positiva för att få en snabbare handläggning och därigenom ett tidigare omval.

När det gäller den andra delen som avser förstärkt skydd för valhemligheten anses förslaget om att valsedlar ska finnas bakom valskärmen som kostnads- och tidskrävande.

Förslaget kräver fler röstmottagare och en tidsmässig utökning, vilket också påpekas i betänkandet. Det finns således risk att det uppstår köbildning och väntetider för väljare eftersom röstmottagarna ska ha uppsikt och kontrollera ordningen bland valsedlarna bakom skärmen. Röstmottagarna har redan idag uppgiften att ha uppsikt över ordningen bland valsedlar, men det nya förslaget anser vi vara mer tidskrävande. I betänkandet görs bedömningen att det i genomsnitt skulle kräva ytterligare två röstmottagare per röstmottagningslokal.

Förslaget innebär också inköp av nya valskärmar som ska säkerställa utrymmet för valsedlar samt även naturligtvis vara anpassade för funktionsnedsatta.

Förutom funderingar kring kostnader och tidsomfattning leder det även till frågor kring rekrytering av fler röstmottagare och praktiska arbetet i röstmottagningslokalen. I dagsläget kan det i glesbygden vara svårt att rekrytera fler röstmottagare, vilket i så

fall kräver mer av kommunens valnämnd att motivera personer att engagera sig i valarbetet. Och ska partiernas namnvalsedlar finnas bakom valskärmen och vem har i så fall ansvaret för påfyllning?

I övrigt tillstyrks förbättringar kring utbildning och information samt ett än mer strukturerat arbete av valnämnden för att få god ordning och kontroll bland valsedlar och i röstmottagningslokalen.

Beslutsunderlag

Betänkandet "Snabbare omval och förstärkt skydd för valhemligheten (SOU 2016:71)", 2016-11-02.

Förslag till beslut

Verksamhetsområde service och utveckling föreslår utskottet att föreslå kommunstyrelsen:

Kommunstyrelsen ställer sig positiva till förslagen gällande omval i betänkandet "Snabbare omval och förstärkt skydd för valhemligheten (SOU 2016:71)", dnr: Ju2016/07760/L6.

Kommunstyrelsen anser att förslaget kring valsedlar bakom valskärmar är för kostnads- och tidskrävande i praktiken, men ställer sig positiva till övriga förbättringar som nämns i betänkandet för att stärka skyddet för valhemligheten.

Sändlista

Kommunstyrelsen

Ann-Therese Albertsson
Kommunchef

Justitiedepartementet

Grundlagsenheten

Petra Forslid

Telefon 08-405 40 15

Snabbare omval och förstärkt skydd för valhemligheten (SOU 2016:71)

Remissinstanser:

1. Valprovsningsnämnden
2. Riksdagens ombudsmän
3. Göta hovrätt
4. Stockholms tingsrätt
5. Malmö tingsrätt
6. Kammarrätten i Göteborg
7. Förvaltningsrätten i Umeå
8. Justitiekanslern
9. Valmyndigheten
10. Skatteverket
11. Statskontoret
12. Diskrimineringsombudsmannen (DO)
13. Myndigheten för delaktighet (MFD)
14. Länsstyrelsen i Stockholms län
15. Länsstyrelsen i Uppsala län
16. Länsstyrelsen i Östergötlands län
17. Länsstyrelsen i Jönköpings län
18. Länsstyrelsen i Skåne län
19. Länsstyrelsen i Västra Götalands län
20. Länsstyrelsen i Dalarnas län
21. Länsstyrelsen i Norrbottens län
22. Uppsala universitet (juridiska fakulteten och statsvetenskapliga institutionen)
23. Lunds universitet (juridiska fakulteten och statsvetenskapliga institutionen)
24. Göteborgs universitet (juridiska institutionen vid Handelshögskolan och statsvetenskapliga institutionen)
25. Stockholms universitet (juridiska fakulteten och statsvetenskapliga institutionen)
26. Umeå universitet (juridiska institutionen)
27. Sametinget
28. Post- och telestyrelsen

29. Aneby kommun
30. Arvika kommun
31. Borås kommun
32. Borlänge kommun
33. Båstad kommun
34. Eskilstuna kommun
35. Falkenbergs kommun
36. Gotlands kommun
37. Gävle kommun
38. Göteborgs kommun
39. Helsingborgs kommun
40. Hudiksvalls kommun
41. Härnösands kommun
42. Härryda kommun
43. Jokkmokks kommun
44. Jönköpings kommun
45. Karlshamns kommun
46. Linköpings kommun
47. Luleå kommun
48. Lunds kommun
49. Malmö kommun
50. Mölndals kommun
51. Nacka kommun
52. Norrköpings kommun
53. Orsa kommun
54. Oskarshamns kommun
55. Stockholms kommun
56. Tierps kommun
57. Umeå kommun
58. Uppsala kommun
59. Varbergs kommun
60. Vänersborgs kommun
61. Västerviks kommun
62. Västerås kommun
63. Växjö kommun
64. Åmål kommun
65. Örebro kommun
66. Östersunds kommun
67. Dalarnas läns landsting
68. Hallands läns landsting
69. Norrbottens läns landsting
70. Skåne läns landsting
71. Stockholms läns landsting
72. Värmlands läns landsting
73. Västmanlands läns landsting
74. Västra Götalands läns landsting
75. Östergötlands läns landsting
76. Handikappförbunden (HSO)

77. Lika Unika
78. Nätverket Unga för Tillgänglighet
79. Svenska Samernas Riksförbund (Sámiid riikkasearvi)
80. Sveriges Kommuner och Landsting (SKL)
81. Swedish International Liberal Centre (Silc)
82. Synskadades Riksförbund

Remissvaren ska ha kommit in till Justitiedepartementet senast den 27 januari 2017.

Svaren bör lämnas både på papper (fyra exemplar) och sändas elektroniskt i Word-format till ju.l6@regeringskansliet.se. Ange vårt diarienummer.

I remissen ligger att regeringen vill ha synpunkter på förslagen och materialet i betänkandet.

Myndigheter under regeringen är skyldiga att svara på remissen. En myndighet avgör dock på eget ansvar om den har några synpunkter att redovisa i ett svar. Om myndigheten inte har några synpunkter, räcker det att svaret ger besked om detta.

För **andra remissinstanser** innebär remissen en inbjudan att lämna synpunkter.

Råd om hur remissyttranden utformas finns i Statsrådsberedningens promemoria *Svara på remiss – hur och varför* (SB PM 2003:2). Den kan laddas ner eller beställas från Regeringskansliets webbplats www.regeringen.se.

Mathias Säfsten
Ämnesråd

Kopia till
Wolters Kluwers kundservice, 106 47 Stockholm

Snabbare omval och förstärkt skydd för valhemligheten

Betänkande av 2015 års vallagsutredning

Stockholm 2016

STATENS OFFENTLIGA
UTREDNINGAR

SOU 2016:71

Sammanfattning

Uppdraget

2015 års vallagsutredning har haft i uppdrag dels att se över hur omval kan genomföras snabbare än i dag, dels att överväga hur skyddet för valhemligheten kan förstärkas.

Frågorna som rör snabbare omval har sin bakgrund i diskussionerna kring de omval som hölls åren 2011 och 2015 beträffande valen till landstingsfullmäktige i Västra Götalands län och till kommunfullmäktige i Båstad. I den allmänna debatten efter omvalen anfördes att de mer framstod som extra val än som omval, bl.a. eftersom valen hölls omkring åtta månader efter ordinarie val och då förutsättningarna för omvalen därmed hade ändrats. Exempelvis hade kretsen av röstberättigade förändrats och partier som inte tidigare hade deltagit fick möjlighet att ställa upp i omvalen. Utredningen har därför haft i uppdrag att undersöka om förfarandet kan förenklas i syfte att omval ska kunna genomföras snabbare än i dag och för att förutsättningarna vid omval ska bli i princip desamma som vid ordinarie val. Utredningen har även haft att överväga och lämna förslag till en tidsfrist för genomförande av omval som ska vara så kort som det är praktiskt möjligt.

Den del av uppdraget som rör skyddet för valhemligheten gäller sättet att tillhandahålla valsedlar. Det har bl.a. från internationella valövervakare rests invändningar mot det svenska valsystemet med anledning av att den plats på röstmottagningsstället där valsedlarna finns utlagda inte skyddas mot insyn. Personer i lokalen kan då se vilka valsedlar en väljare tar. Det har därmed ifrågasatts om valhemligheten upprätthålls med ett sådant system. Utredningen har således haft i uppdrag att analysera och ta ställning till hur kraven kan skärpas på sättet att tillhandahålla valsedlar i anslutning till ett röstmottagningsställe.

Huvuddragen i utredningens förslag och bedömningar presenteras här.

Snabbare omval

Ett omval ska vara omval i egentlig mening

Nuvarande omvalssystem är inte utan invändningar. Ett omval innebär en omfattande process som i stort motsvarar genomförandet av ett ordinarie val. Det beror på att de generella bestämmelserna i vallagen i stor utsträckning blir tillämpliga även vid ett omval. Detta har betydelse för genomförandetiden och för de förutsättningar som blir gällande vid omvalet.

Utredningens utgångspunkt är att ett omval ska vara ett omval i egentlig mening, så långt detta är möjligt. Det betyder att förutsättningarna vid ett omval ska vara så lika de som gällde vid det ordinarie valet som möjligt. Ju närmare i tiden det ordinarie valet ett omval kan hållas desto bättre är utsikterna att den utgångspunkten kan upprätthållas. Samtidigt måste ett högt och jämlikt valdeltagande eftersträvas liksom ett säkert genomförande. Ett omval bör därför alltid hållas så snart som det är praktiskt möjligt och lämpligt.

För att uppnå en sådan ordning föreslår utredningen vissa förändringar i vallagen i förenklande och effektiviserande syfte.

Röstlängdsbestämmelserna bör inte ändras

En förenkling av omvalssystemet skulle kunna innebära att endast de personer som upptogs i röstlängden vid det ordinarie valet ska ha rätt att rösta i händelse av omval. En sådan ändring har dock visat sig problematisk.

För det första kan konstateras att vissa väljare som med nuvarande bestämmelser har rösträtt i ett omval skulle förlora den rätten om bestämmelserna ändras. Rösträtten följer av Sveriges grundlag, varför systemet alltså inte låter sig justeras enbart genom förändringar i vallagens bestämmelser om röstlängd. Dessutom kan en förändring, som exempelvis innebär att personer som har flyttat från ett omvalsområde behåller sin rösträtt i omvalet medan de som har

flyttat till området inte får rösträtt, antas ha en inte obetydlig inverkan på valdeltagandet.

Även mot bakgrund av de effektivitetssyften som en ändring av röstlängdsbestämmelserna kan medföra har utredningen alltså funnit att en ändring av dessa bestämmelser är svår att motivera. Några sådana förändringar föreslås därför inte.

Nya partier och kandidater ska inte kunna anmälas till ett omval

Med den utgångspunkten som utredningen förespråkar, att så långt möjligt samma förutsättningar bör gälla vid omval som vid ordinarie val, bör endast de partier och kandidater som ställde upp i ett val få delta i händelse av omval.

Förutsättningarna på parti- och kandidatsidan skulle med en sådan ordning vara klara redan vid beslutet om omval. Samma valsedlar skulle därmed kunna användas. En stor del av Valmyndighetens administration kring exempelvis anmälnings- och registreringsförfarandet skulle också minska. Med ett sådant system följer alltså ett effektivare och smidigare omvalsförfarande. Dessutom bidrar det till att ett omval kan genomföras som ett omval i verklig mening och inte som ett nytt val.

Utredningen föreslår alltså bl.a. att det införs bestämmelser i vallagen som innebär att ett parti inte ska kunna göra en särskild anmälan om deltagande i ett omval. Vidare ska ett partis anmälan av kandidater för ett visst val gälla även i händelse av omval. Nya kandidater ska inte kunna anmälas.

Ett omval ska hållas så snart som möjligt och senast inom tre månader

En utgångspunkt för utredningen har varit att en tidsfrist för när omval senast ska hållas måste anpassas till hur valsystemet ser ut i dag och de valförberedelser som detta kräver. Förberedelserna vid ett omval är en mycket omfattande process för valmyndigheterna. Även för partierna krävs förhållandevis omfattande förberedelsearbete. För genomförandetiden har det också betydelse hur omfattande ett omval är. Med utredningens förslag till förenklingar beträffande anmälan av partier och kandidater vid omval finns dock effektivitets-

vinster att göra. Därutöver är det angeläget att genomförandet av ett omval alltid kan ske säkert så att ett nytt omval undviks. En tidsfrist måste därför vara väl tilltagen.

Utredningen har funnit att med en tidsfrist om tre månader bör ett omval kunna genomföras på ett säkert sätt i alla olika situationer som kan uppkomma. Omval kommer dock i vissa fall att kunna genomföras snabbare. Utredningen föreslår därför att det i vallagen införs en bestämmelse som innebär att ett omval ska hållas så snart det kan ske och senast inom tre månader efter beslutet om omval.

Ändrade tidpunkter för utskick av röstkort

För att ett omval ska kunna hållas inom kortare tid än den föreslagna tidsfristen om tre månader krävs överväganden beträffande tidpunkten för utsändande av utlandsröstkort. Dessa särskilda röstkort, som är avsedda för väljare som inte är folkbokförda här i landet, skickas enligt nuvarande regler senast 50 dagar före valdagen till väljarna. Det finns ingen särskild tidpunkt vid omval utan samma tid gäller för samtliga val. Detta medför att omval inte kan genomföras på kortare tid, vilket inte är en helt tillfredsställande ordning mot bakgrund av utredningens övriga förslag.

För att möjliggöra att ett omval kan genomföras snabbare föreslår utredningen att bestämmelserna ändras så att utlandsröstkort skickas till väljarna så snart det är möjligt sedan det har beslutats när omvalet ska hållas.

Röstkortet till de väljare som är folkbokförda i Sverige skickas enligt nuvarande ordning så att de är väljarna till handa senast 18 dagar före valdagen. Detta gäller även vid omval. Förtidsröstningen vid ett omval startar dock först tio dagar före valdagen. Dessutom kan Valmyndighetens arbete underlättas i händelse av ett omfattande omval om röstkortet skickas ut senare. Därför föreslår utredningen att röstkortet ska vara väljarna till handa senast tio dagar före valdagen.

Övriga frister vid omval bör inte ändras

Det finns även andra tidsfrister för valförberedelserna för vilka utredningen har övervägt eventuella ändringar.

Enligt nuvarande ordning får vid omval brevröster göras i ordning först sedan det har beslutats vilken dag valet ska hållas. Budröster får vid omval göras i ordning tio dagar före valdagen; lämnas en budröst vid utlandsmyndighet gäller dock 20 dagar. Slutligen får förtidsröstningen påbörjas tio dagar före valdagen om röstning sker i en röstningslokal och 24 dagar före vid en utlandsmyndighet.

Utredningen har konstaterat att dessa tidsfrister är väl anpassade för den särskilda situation som uppstår vid ett omval. De lägger inte heller hinder i vägen för att ett omval ska kunna genomföras så snart det är praktiskt möjligt och lämpligt. Utredningen föreslår därför inga ändringar i dessa tidsfrister.

Handläggningen av överklaganden effektiviseras

I syfte att förenkla förfarandet och administrationen i samband med överklagande av ett valresultat föreslår utredningen vissa lagändringar i bestämmelserna som rör bl.a. Valprövningsnämndens handläggning. Förändringarna kan bidra till att ett eventuellt omvalsförfarande går snabbare.

Enligt nuvarande bestämmelser ska resultatet av riksdagsvalet och val till Europaparlamentet tillkännages genom kungörelse. I effektivitetssyfte föreslår utredningen att valresultatet i stället offentliggörs genom att protokollet läggs fram för granskning, i likhet med hur resultaten av landstings- och kommunalvalen offentliggörs. Det innebär att valresultatet kan offentliggöras exempelvis genom att det anslås på Valmyndighetens anslagstavla eller publiceras på myndighetens hemsida.

Ett överklagande av ett valresultat ska i dag lämnas till den myndighet som har meddelat det överklagade beslutet. Beslutsmyndigheten ska kungöra samtliga överklaganden, överlämna dem till Valprövningsnämnden och yttra sig över överklagandena. Det är dock Valprövningsnämnden som avgör om överklagandena kommer in i tid.

Detta är en ineffektiv ordning eftersom Valprövningsnämndens handläggning inte kan starta direkt. Ofta behöver dessutom besluts-

myndigheten inhämta uppgifter från andra instanser för att kunna yttra sig till nämnden. Utredningen föreslår därför en smidigare och effektivare ordning som innebär att överklagandena i stället ges in till Valprövningsnämnden. Nämnden kan sedan avgöra vilket underlag som behövs för prövningen. Den i vallagen uttryckliga rätten att yttra sig över överklagandena, som allmänheten har efter kungörandet, tas också bort.

Förstärkt skydd för valhemligheten

Skyddet för valhemligheten kan förbättras

Rätten till fria och hemliga val följer av bl.a. regeringsformen och internationella förpliktelser som Sverige har åtagit sig att följa. Väljarna ska alltså vara garanterade skydd mot att ingen bestämmer vad någon annan ska rösta på och att ingen utsätts för yttre påverkan under röstningen. Väljare ska inte vara tvungna att visa eller tala om hur de har röstat. Inte heller ska det gå att ta reda på hur någon har röstat.

Valsedlar ska enligt nuvarande ordning tillhandahållas väljarna genom att de läggs ut på en lämplig plats i anslutning till ett röstmottagningsställe. Där ska väljaren förse sig med valsedlar för att sedan bakom en valskärm lägga en valsedel i ett valkuvert.

Utredningen har gjort bedömningen att kravet på att val ska vara fria och hemliga i stort är tillgodosett genom nuvarande valsystem. Det kan dock förbättras. Utredningen anser att den ordning som därvid bör eftersträvas ska vara så okomplicerad som möjligt och ska göra det enkelt för väljaren att bevara valhemligheten.

Valsedlar ska finnas innanför valskärmen

Det finns olika möjligheter att stärka skyddet för valhemligheten. Utredningen har övervägt lösningar som innebär att platsen där valsedlarna läggs ut avgränsas med skärmar eller att de tillhandahålls i ett separat rum. Möjligheten att väljaren själv skriver ut den aktuella valsedeln bakom en valskärm har också övervägts. Dessa lösningar har dock ansetts komplicerade, ineffektiva eller alltför kostsamma.

Utredningens förslag innebär att valsedlarna ska tillhandahållas genom att de placeras innanför valskärmarna. Den lösningen ställer krav på andra slags valskärmar än de som används i dag. Exempelvis kan det bli aktuellt med valskärmar som har tre sidor och med utrymme för valsedlar samt med möjlighet att dra för bakom väljaren.

Detta är en lösning som är enkel för alla väljare att tillämpa. Väljaren får också vara i fred vid själva valhandlingen och erbjuds därmed ett mycket starkt skydd för valhemligheten.

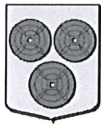
Därutöver gör utredningen bedömningen att systemet kan förbättras ytterligare genom att valnämndernas kontroll över ordningen vid röstmottagningsställena stärks. Under utredningen har framkommit att en del av kritiken mot systemet härrör från situationer som berott på köbildning vid röstmottagningsställena eller annan oordning. Arbetet vid röstmottagningsställena kan alltså stramas upp. Ytterligare förbättringar kan också göras beträffande information och utbildning i frågor som rör valhemligheten för såväl röstmot-tagarna som för väljarna.

Ikraftträdande

De nya bestämmelserna föreslås träda i kraft den 1 januari 2018 och tillämpas första gången inför och vid ordinarie val till riksdagen, landstingsfullmäktige och kommunfullmäktige år 2018.

Verksamhetsområde service och utveckling

Kommunstyrelsen

Camilla Staberg

Tillägg till ersättningsbestämmelser för förtroendevalda

Sammanfattning av ärendet

Inför varje ny mandatperiod genomförs en översyn och eventuell revidering av ersättningsbestämmelserna och arvodesnivåer för förtroendevalda. I slutet på 2014 antog kommunfullmäktige nya arvodesnivåer för förtroendevalda som uppbär årsarvode eller begränsat årsarvode (§ 67, 2014-11-24).

Därefter har det uppmärksammats att arvode för lekmannarevisorer i de kommunala bolagen saknas. Så har varit fallet sedan en längre tid tillbaka och bifogat förslag föreslår en komplettering av bestämmelserna för just den gruppen av förtroendevalda. En översyn av bestämmelserna i sin helhet pågår och ärendet återkommer.

Av 4 kap. 14 § 2 KL framgår att fullmäktige får besluta att förtroendevalda i skälig omfattning ska få arvode för det arbete som är förenat med uppdraget. Alla former av arvodesersättning är frivilligt för kommunen till skillnad mot den lagstadgade skyldigheten att ersätta bland annat förlorad arbetsinkomst.

Några andra definitioner än skälig omfattning anges inte i lagen. Dock bör "skälig" innefatta dels att ersättningen inte kan bestämmas till ett alltför lågt belopp, dels att en övre gräns sätts för hur stora ersättningar som får betalas. Det ankommer på kommunen att utifrån de lokala förutsättningarna bestämma om ersättningarna inom ramen för skälighetsnormen.

Förslag till arvode för lekmannarevisorer i kommunala bolag

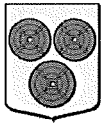
Föreslaget arvode är 1% av prisbasbeloppet till ordinarie lekmannarevisorer i kommunala bolag. Det innebär ca 5 300 kr år/revisor/bolag under nuvarande mandatperiod. Kostnaden belastar respektive bolag enligt revisionsreglementet för Orsa kommun (antaget av KF § 76, 2006-11-27).

Ett tillägg föreslås också i ersättningsbestämmelserna under rubriken *Arvoden m.m.* med följande lydelse:

Lekmannarevisorer i kommunala bolag

- § 11 Till lekmannarevisor i kommunala bolag utbetalas ett begränsat årsarvode enligt bilaga. Ersättare för revisor får timarvode för sammanträde och/eller förrättning endast vid tjänstgöring som ledamot enligt kommunens fastställda arvode för sammanträden. Kostnaden för lekmannarevisorer betalas av respektive bolag.

Lekmannarevisorns uppdrag är enligt aktiebolagslagen, ABL 10 kap 3 §, att granska om företaget arbetar i enlighet med ägarens (kommunens) avsikt och mål, om

verksamheten är effektiv och om det finns en tillräcklig intern kontroll¹. Uppdraget kan även beröras i antagna ägardirektiv.

Beslutsunderlag

Skrivelse, 2016-03-22.

Bestämmelser om ekonomisk ersättning till förtroendevalda i Orsa kommun.

Förslag till beslut

Utskottet för strategi och utveckling föreslår kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att godkänna förslaget tillägg till bestämmelser om ekonomisk ersättning till förtroendevalda avseende ett särskilt arvode för lekmannearevisorer i kommunala bolag.

Sändlista

Kommunstyrelsen

Kommunfullmäktige

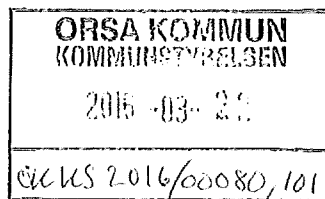
Kommunfullmäktiges presidium

Ann-Therese Albertsson
Kommunchef

---

¹ www.skl.se och rubriken *Demokrati, ledning, styrning*

Orsa kommun
Revisorerna

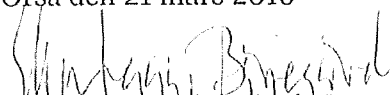
Till kommunfullmäktige

Arvodering av lekmannarevisorerna

Kommunfullmäktige skall ur kretsen kommunrevisor utse lekmannarevisor i kommunens bolag. Att vara lekmannarevisor är ett lagstadgat uppdrag vilket framgår av aktiebolagslagen och kommunallagen. Lekmannarevisionen är ett bolagsorgan.

I kommunens bestämmelser om ekonomisk ersättning till förtroendevalda finns inte lekmannarevisionen med. Vi önskar att bestämmelserna kompletteras med regler för kommunens lekmannarevisor.

Orsa den 21 mars 2016

Elsmari Laggar-Bärjegård

Ordförande

Kallelse till styrgruppsmöte för Orsas översiktsplan

Ordinarie ledamöter i utskottet för strategi och utveckling och Byggnadsnämndens arbetsutskott kallas till styrgruppsmöte för Orsas översiktsplan.

Plats: Tingssalen, Kommunhuset, Orsa

Tid: 10/1 2017, kl. 13.00 -15.00

Information

Dagens tema är miljö- och riskkapitlet samt konsekvenskapitlet. Jag bifogar hela utkastet till översiktsplan eftersom konsekvenserna berör hela Öp:n. Läs igenom och kom med kommentarer.

Eftersom risk- och miljökapitlet i stort handlar mycket om riktvärden kopplat till lagar och regler lär det inte finnas så mycket att ”tycka” om. Därför bör mer fokus läggas på konsekvenskapitlet. Erika Svensson har utformat risk- och miljö samt konsekvenskapitlet och hon kommer delta på mötet.

Jag slutar den 30/12. Har ni frågor rörande Öp:n så hör av er till Håkan Persson, planchef, tel. 0250 26267.

Dagordning

1. Hur ska resterande styrgruppsmöten läggas upp? Förutom de ämnen som tas upp på dagens möte är har följande kapitel inte behandlats av styrgruppen:

- Mellankommunala frågor
- Delområdesrekommendationer Grönklitt
- Delområdesrekommendationer Södra Orsa
- Teknisk infrastruktur
- Genomförande

Listade ämnen behöver dras på ett eller två möten. Förslagsvis kan delområdena för Grönklitt och Södra Orsa och teknisk infrastruktur tas upp på ett möte medan genomförande och mellankommunala frågor kan tas upp på ett andra möte. Alternativet är att dra allt på ett möte men det lämnar inte mycket utrymme för diskussion. Det handlar totalt bara om ca 30 sidor text, men jag kan tänka mig att delområdena kanske kan generera vissa diskussioner. Vad blir bäst, att dela upp resterande ämnen på två möten eller ta allt på ett?

2. Risk- och miljö

3. Konsekvenser

Bifogade dokument:

Kallelse med dagordning

Utkast till översiktsplan

Nadja Lind

Stadsbyggnadsförvaltningen Mora Orsa

nadja.lind@mora.se

0250-262 53